

Tempen på bussbranschen

Sverige 2023

TRANSPORTFÖRETAGEN

Rapportens nyckelfynd

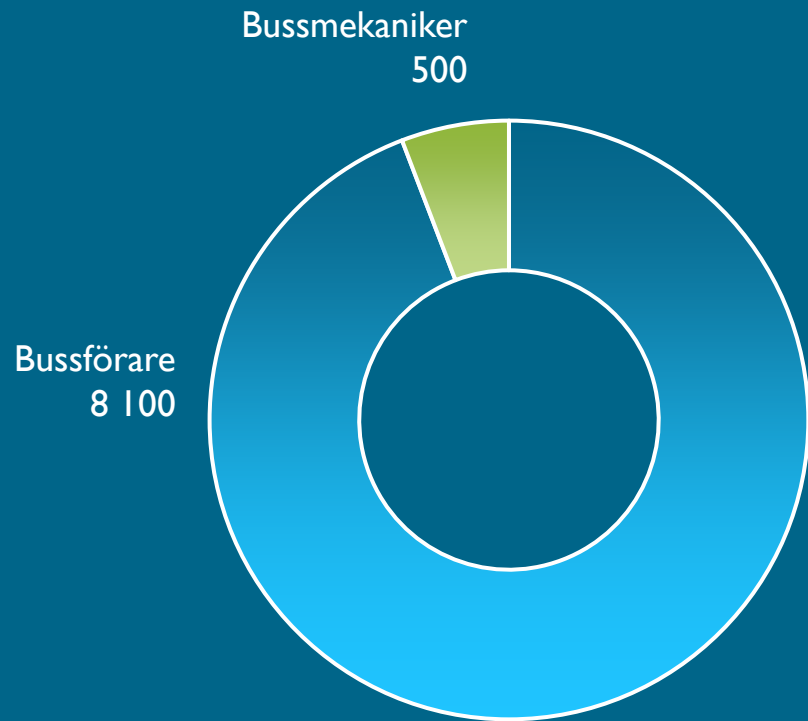
Transportföretagen genomförde under våren 2023 en enkätundersökning riktad till bussbranschen. Syftet har varit att kartlägga det totala rekryteringsbehovet av bussförare och bussmekaniker och de kommande tre åren.

- Det sammanlagda rekryteringsbehovet av bussförare den kommande treårsperioden uppskattas till knappt 8 100 personer, varav 3 000 under det kommande året.*
- Det sammanlagda rekryteringsbehovet av bussmekaniker den kommande treårsperioden uppskattas till omkring 500 personer varav 200 under det kommande året.*
- Av de företag som försökt rekrytera bussförare det senaste året har åtta av tio företag upplevt svårigheter att hitta rätt kompetens.*

Mer om rapporten

- *Rapporten omfattar två yrkesgrupper:
bussförare och bussmekaniker*
- *Undersökningen genomfördes under våren 2023*
- *Enkäten riktade sig till Sveriges Bussföretags
medlemsföretag samt till fem kommunala bussbolag*

Fortsatt stort rekryteringsbehov i bussbranschen

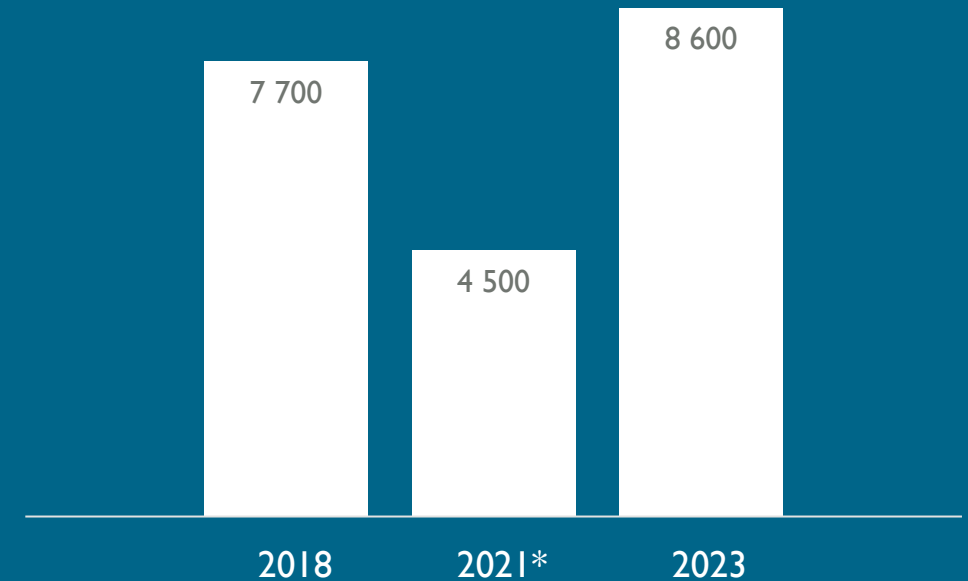
8 600

Det totala rekryteringsbehovet uppskattas till 8 600 personer under den kommande treårsperioden.

8 av 10

Av de företag som har försökt att rekrytera uppger 8 av 10 att de haft svårt att rekrytera medarbetare, vilket hämmar branschens utveckling.

Rekryteringsbehovet enligt de senaste undersökningarna

*genomförd under pandemin

Företagen upplever svårigheter att rekrytera

- *Åtta av tio företag har haft behov av att rekrytera bussförare under det senaste året.*
- *Av dessa företag har åtta av tio upplevt svårigheter med rekrytering av bussförare.*
- *Allra störst har svårigheterna varit för företag med 100-499 anställda, där över 90 procent av företagen upplevt svårigheter vid försök att rekrytera.*

Därför är det svårt att rekrytera bussförare

- Sju av tio företag som haft svårt att rekrytera bussförare det senaste året har haft svårt att hitta personer med **rätt yrkesutbildning**.
- Tre av fyra företag har svarat att det var svårt att hitta personer med **rätt yrkeserfarenhet**.
- Tre av fyra har uppgivit att det var svårt att hitta personer med tillräckliga **språkkunskaper**.

Brist på bussförare kan leda till samhällsekonomiska konsekvenser

På sikt kan brist på bussförare leda till...

- *Försämrade kommunikationer och minskade möjligheter för människor att bo längre från arbetsplats/studieort, vilket i sin tur styr i val av bostadsort.*
- *Svårigheter för lokala företag att anställa.*
- *Försämrade möjligheter för föreningsverksamhet.*
- *Sämre turtäthet/inställda turer, som medför minskad attraktivitet för det kollektiva resandet med ökad miljöpåverkan som följd.*
- *Negativ påverkan på svensk turism och besöksnäringen.*

Störst rekryteringsbehov av bussförare i storstadslänen

Sett till län är rekryteringsbehovet störst i de tre storstadslänen, Stockholm, Västra Götaland och Skåne.

Bussföretagen i Stockholms län uppskattar rekryteringsbehovet under den kommande treårsperioden till drygt 2 000 bussförare medan Västra Götalandsregionen och Skåne län uppskattar rekryteringsbehovet till knappt 1 500 respektive knappt 1 000 förare vardera.

2 000

bussförare behövs
i Stockholm

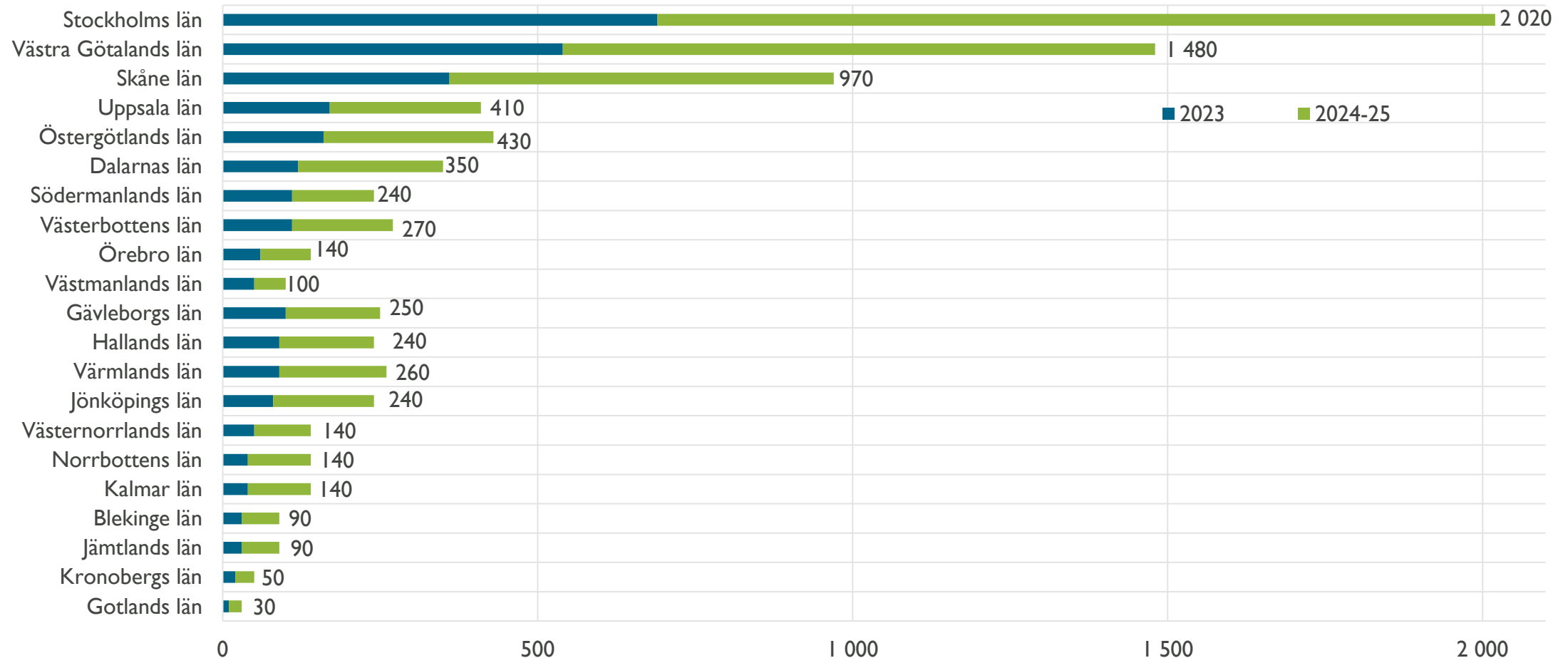
1 500

bussförare behövs
i Västra Götaland

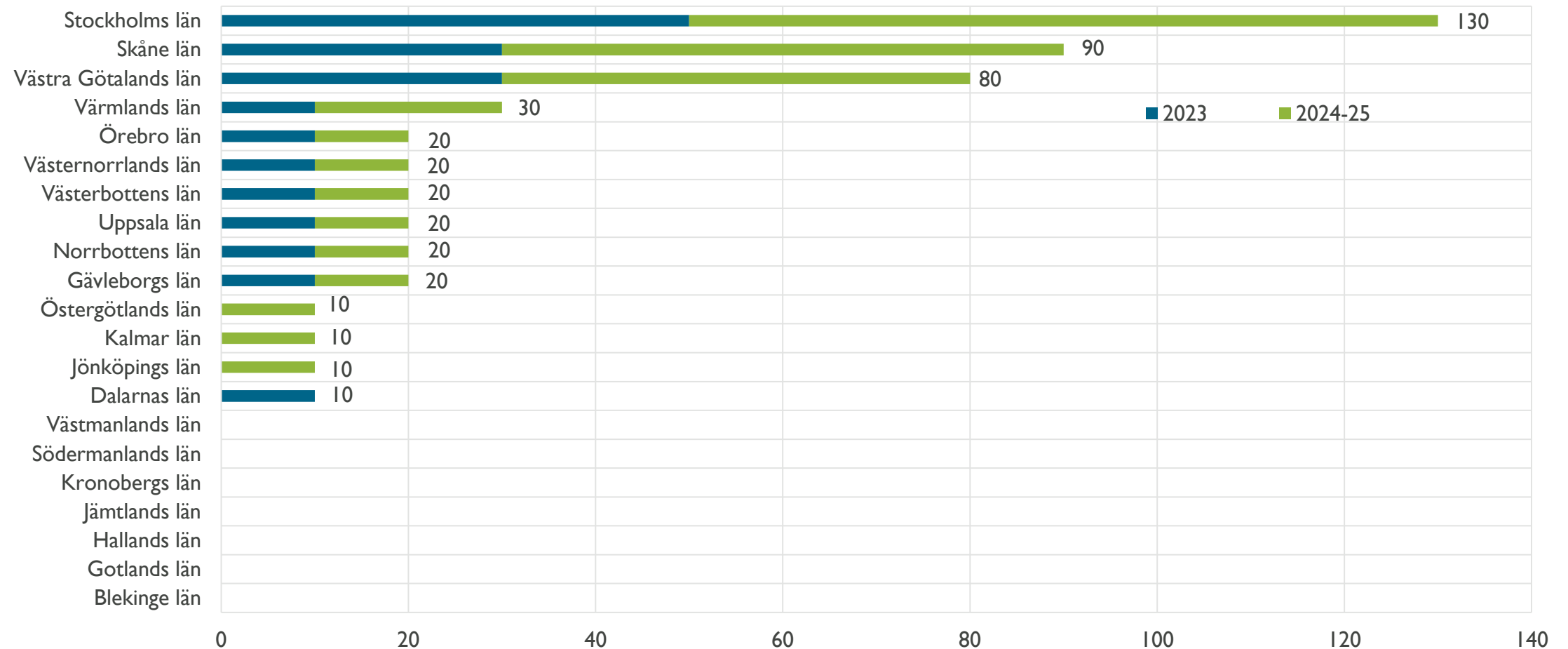
1 000

bussförare behövs
i Skåne

Rekryteringsbehov bussförare per län 2023-25

Rekryteringsbehov bussmekaniker per län 2023-25

Län utan siffra har under 5 i rekryteringsbehov och redovisas därför inte.

Stor brist på bussmekaniker

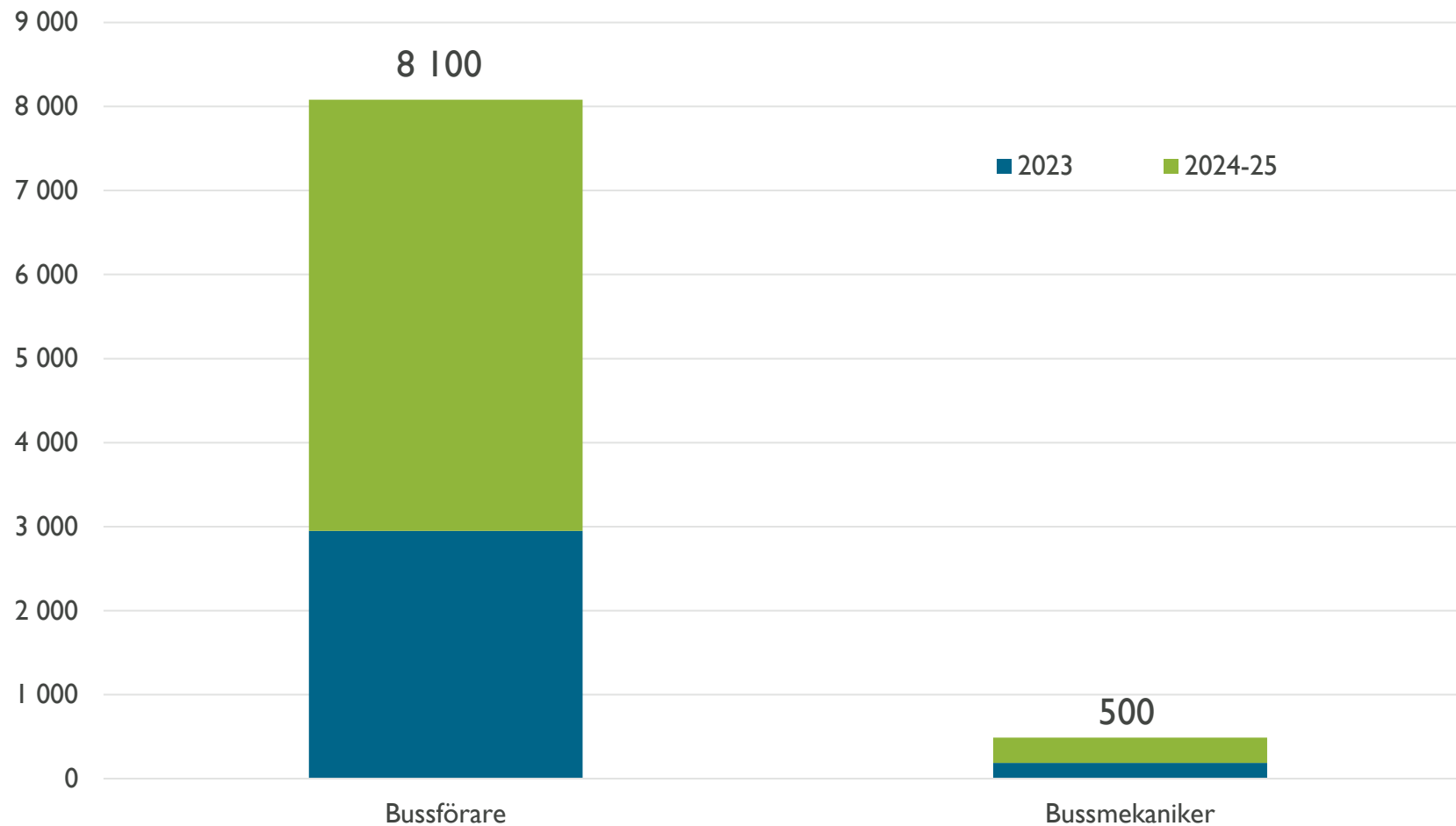
- Behovet av bussmekaniker det kommande året uppskattas till 200 personer.
- Totalt under den kommande treårsperioden bedöms omkring 500 bussmekaniker behöva rekryteras.

500

*bussmekaniker behöver
rekryteras under 2023-2025*

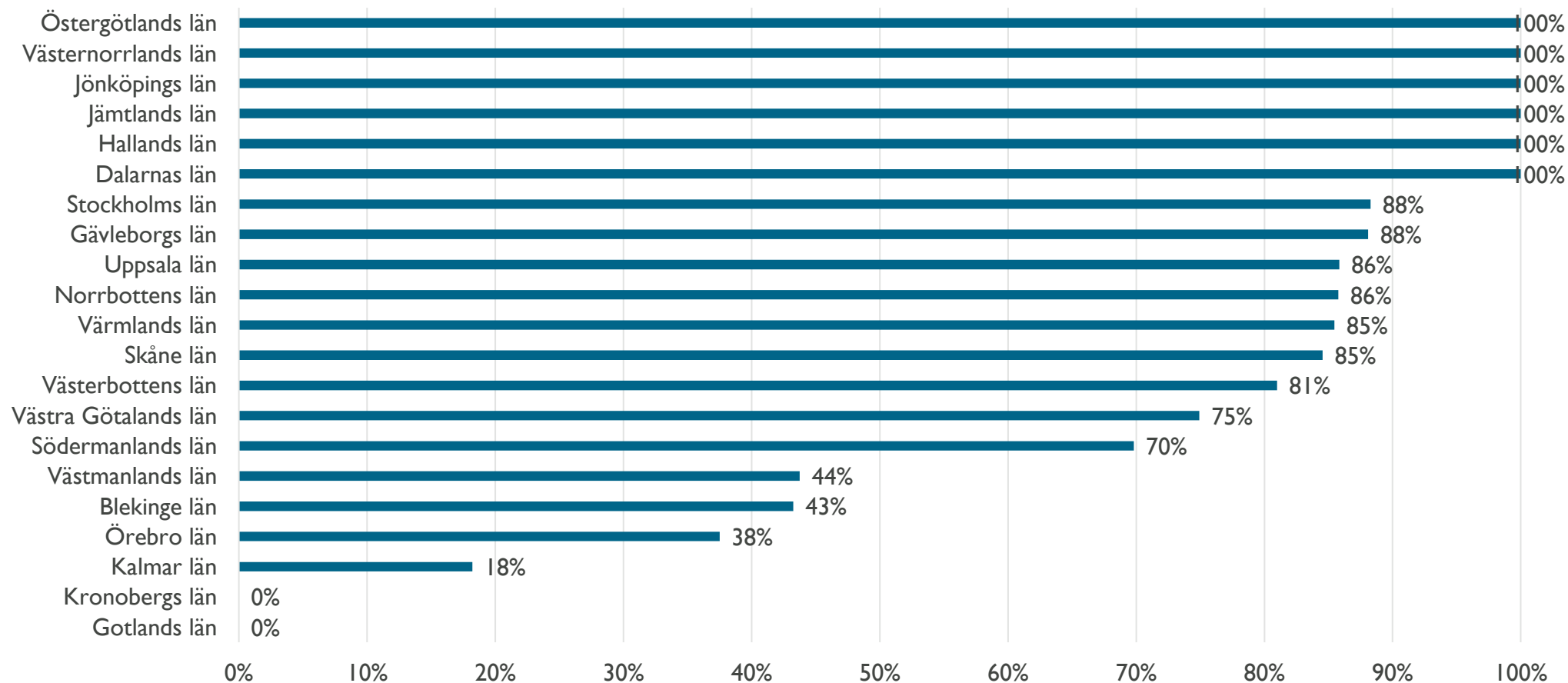

Rekryteringsbehov efter yrkesgrupp

Svårigheter att rekrytera bussförare

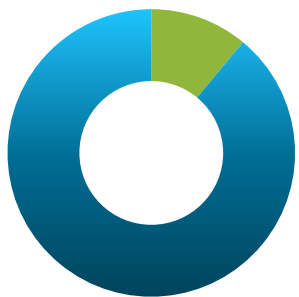
Andel företag (%) som haft svårigheter att rekrytera bussförare under 2022, fördelat på län.

Fler kvinnor behövs

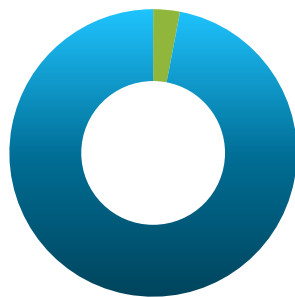
- Bussföraryrket är fortfarande ett mansdominerat yrke och andelen anställda kvinnor är nu 11 procent, vilket är oförändrat jämfört med år 2021.
- Vad gäller bussmekaniker så är andelen anställda kvinnor 3 procent.

11 %

11% av de anställda
bussförarna
är kvinnor

3 %

3% av de anställda
bussmekanikerna
är kvinnor

Var tredje bussförare är över 61 år

- Bland bussmekaniker är 15 procent över 61 år.
- I Stockholms län är knappt 2 300 bussförare över 61 år eller äldre, i Västra Götaland är motsvarande antal 1 700 och i Skåne drygt 700.

2 300

Bussförare över 61 år
i Stockholm

1 700

Bussförare över 61 år
i Västra Götaland

700

Bussförare över 61 år
i Skåne

Var tredje bussförare
är över 61 år

Stora pensionsavgångar de närmaste åren

- Under 2023 uppskattas knappt 700 bussförare gå i pension och cirka 1 400 bussförare förväntas gå i pension under 2024-2025.
- Stockholms län är i detta avseende det län där störst antal bussförare förväntas gå i pension under 2023, 170 personer.
- I Västra Götalands län förväntas ca 90 bussförare gå i pension under 2023 och i Skåne län är motsvarande antal ca 40 bussförare.
- Ca 250 bussmekaniker uppskattas gå i pension under kommande treårsperiod.

700

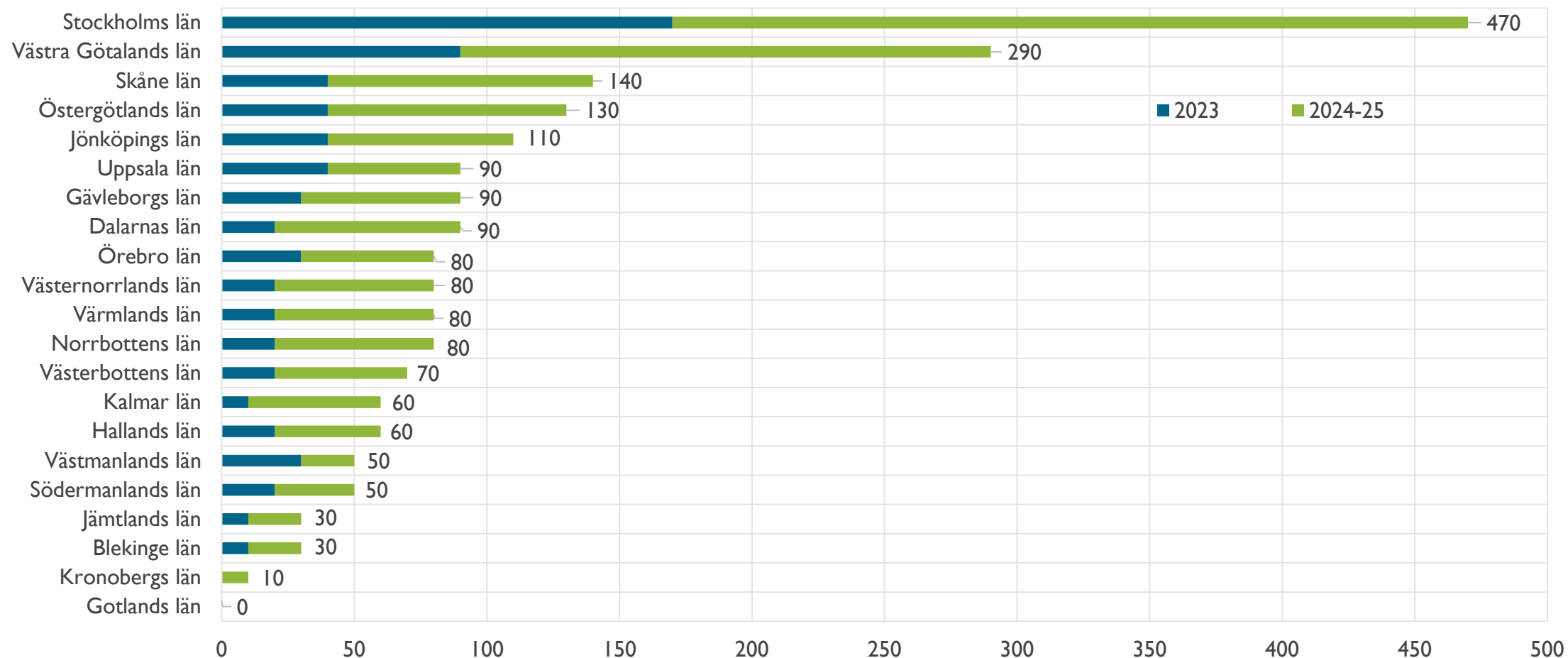
bussförare förväntas gå i pension under 2023

1 400

bussförare förväntas gå i pension under 2024–2025

Pensionsavgångar bland bussförare fördelat på län de kommande tre åren

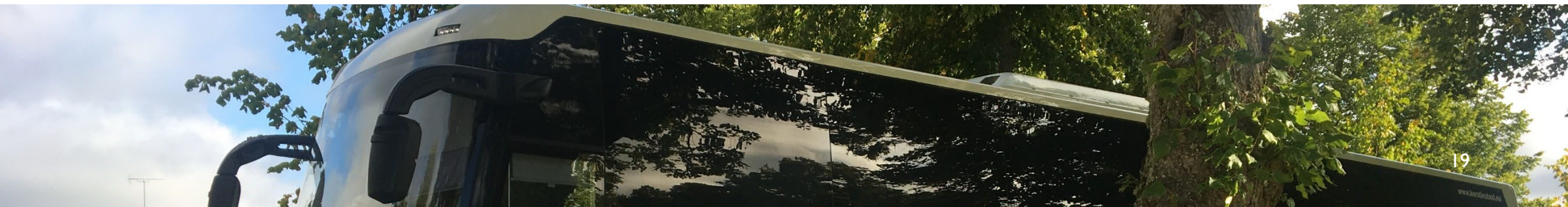
En satsning på bussförarutbildning skapar möjligheter

- *Utbildningen leder till arbete och erbjuder snabb etablering på arbetsmarknaden.*
- *En satsning på utbildning riktad till utrikes födda bidrar till ökad integration i samhället och ger mångkulturella arbetsplatser.*
- *Skapar arbetstillfällen över hela landet.*
- *Normalt finns en stabil efterfrågan på personal i bussbranschen (dock ej vid pandemi)*

Transportföretagens förslag på åtgärder

- *Antalet platser inom vuxenutbildningen måste öka. Därför är en fortsatt – och långsiktig – utbyggnad av yrkesvux och yrkeshögskolan nödvändig. Därutöver är en fortsatt satsning på arbetsmarknadsutbildningar också av stor betydelse för transportnäringen.*
- *Utbildningskvaliteten behöver stärkas. Genom att initiera och stärka samverkan mellan utbildningsanordnare och företag i bussbranschen höjs utbildningskvaliteten.*
- *Fortsatt offentlig stöttning samt utveckling och implementering av valideringssystem och yrkesprov.*
- *Integrerad körkortsutbildning för elever i gymnasieskolan samt inför möjligheten till CSN-lån, för att ta körkort kopplat till behörigheterna C och D.*
- *Det behövs långsiktiga och offentliga satsningar som bidrar till att förändra bilden av yrkesutbildningar.*
- *Sänkt bussförarålder, så att åldersgränsen för yrkesförare av både buss och godstrafik blir 18 år.*
- *Slopa den så kallade 50-km gränsen för unga bussförare, så att de kan schemaläggas och köra den trafik som bedrivs – 50-km gränsen är en del i ett europeisk regelverk som är anpassat för länder inom EU med andra avstånd och villkor än Sverige.*

Kort om undersökningen

Transportföretagen, där Sveriges Bussföretag är ett av flera förbund, genomförde under våren 2023 och i samarbete med Statisticon AB, en enkätundersökning till medlemsföretag i Sveriges Bussföretag med minst fem anställda samt fem kommunala bussbolag.

Det huvudsakliga syftet med undersökningen är att kartlägga bussbranschens rekryteringsbehov under den kommande treårsperioden. Resultaten från undersökningen kommer i huvudsak att användas i dialogen med politiker, myndigheter, huvudmän, skolor och allmänheten för att stärka bussbranschens kompetensförsörjning.

Svarsandelen i undersökningen är 44 procent. I bussbranschen står dock ett fåtal företag för en övervägande majoritet av alla anställda. Om man i stället ser till svarsandelar i förhållande till antal anställda är andelen svar i undersökningen 87 procent.

En detaljerad beskrivning av undersökningsmetoden går att få via e-post kompetens@transportforetagen.se

De yrkesgrupper som undersökts är: Bussförare – Bussmekaniker